

Sygn. akt VII P 436/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2023 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Iwona Wiśniewska
Protokolant:	sekretarz sądowy Karolina Wesółwska

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2023 r. w Bydgoszczy na rozprawie

sprawy z powództwa S. K.

przeciwko Sądowi Rejonowemu w G.

o wyrównanie wynagrodzenia

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 14.609,19 zł (czternaście tysięcy sześćset dziewięć 19/100 złotych) tytułem wyrównania wynagrodzenia za pracę za 2021 r. i wyrównania wynagrodzenia za pracę za 2022 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot:

1. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 1 lutego 2021 r. do dnia zapłaty,
2. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 1 marca 2021 r. do dnia zapłaty,
3. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 1 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty,
4. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 1 maja 2021 r. do dnia zapłaty,
5. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 1 czerwca 2021 r. do dnia zapłaty,
6. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 1 lipca 2021 r. do dnia zapłaty,
7. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 1 sierpnia 2021 r. do dnia zapłaty,
8. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 1 września 2021 r. do dnia zapłaty,
9. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 1 października 2021 r. do dnia zapłaty,
10. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 1 listopada 2021 r. do dnia zapłaty,
11. 353,17 zł (trzysta pięćdziesiąt trzy 17/100 złotych) od dnia 1 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty,
12. 353,17 zł (trzysta pięćdziesiąt trzy 17/100 złotych) od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia zapłaty,
13. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 1 lutego 2022 r. do dnia zapłaty,

14. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 1 marca 2022 r. do dnia zapłaty,
15. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 1 kwietnia 2022 r. do dnia zapłaty,
16. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 1 maja 2022 r. do dnia zapłaty,
17. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 1 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty,
18. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia zapłaty,
19. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 1 sierpnia 2022 r. do dnia zapłaty,
20. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 1 września 2022 r. do dnia zapłaty,
21. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 1 października 2022 r. do dnia zapłaty,
22. 866,03 zł (osiemset sześćdziesiąt sześć 03/100 złotych) od dnia 1 listopada 2022 r. do dnia zapłaty,
23. 873,73 zł (osiemset siedemdziesiąt trzy 73/100 złotych) od dnia 1 grudnia 2022 r. do dnia zapłaty,
24. 873,73 zł (osiemset siedemdziesiąt trzy 73/100 złotych) od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,

III. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa,

IV. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 9.489,68 zł (dziewięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt dziewięć 68/100 złotych).

SSR Iwona Wiśniewska

Sygn. akt VII P 436/23

UZASADNIENIE

Powód S. K. domagał się zasądzenia od pozwanego Sądu Rejonowego w G. (sprecyzowanie oznaczenia pozwanego k.66) kwoty

1. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 11 lutego 2021 r. do dnia zapłaty,
2. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 11 marca 2021 r. do dnia zapłaty,
3. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 11 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty,
4. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 11 maja 2021 r. do dnia zapłaty,
5. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 11 czerwca 2021 r. do dnia zapłaty,
6. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 11 lipca 2021 r. do dnia zapłaty,
7. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 11 sierpnia 2021 r. do dnia zapłaty,
8. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 11 września 2021 r. do dnia zapłaty,
9. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 11 października 2021 r. do dnia zapłaty,

10. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 11 listopada 2021 r. do dnia zapłaty,
11. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 11 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty,
12. 349,86 zł (trzysta czterdzieści dziewięć 86/100 złotych) od dnia 11 stycznia 2022 r. do dnia zapłaty,
13. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 11 lutego 2022 r. do dnia zapłaty,
14. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 11 marca 2022 r. do dnia zapłaty,
15. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 11 kwietnia 2022 r. do dnia zapłaty,
16. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 11 maja 2022 r. do dnia zapłaty,
17. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 11 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty,
18. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 11 lipca 2022 r. do dnia zapłaty,
19. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 11 sierpnia 2022 r. do dnia zapłaty,
20. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 11 września 2022 r. do dnia zapłaty,
21. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 11 października 2022 r. do dnia zapłaty,
22. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 11 listopada 2022 r. do dnia zapłaty,
23. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 11 grudnia 2022 r. do dnia zapłaty,
24. 865,64 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć 64/100 złotych) od dnia 11 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty

tytułem niewypłaconego wynagrodzenia za rok 2021 i 2022 r., wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot wymagalności każdorazowo wypłacanego przez pozwanego wynagrodzenia oraz zwrot kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że jest referendarzem sądowym w Sądzie Rejonowym w G. od 20 marca 2017 r. Powód przez cały 2021 rok pozostawał w pierwszej stawce awansowej wraz z 6 % dodatkiem stażowym, a w 2022 roku pozostawał w pierwszej stawce awansowej wraz z 7% dodatkiem stażowym. Powód podał, że wynagrodzenie referendarza sądowego zgodnie z art. 151b § 1 prawo o ustroju sądów powszechnych wynosi 75% wynagrodzenia zasadniczego w stawce pierwszej sędziego sądu rejonowego, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego. Po siedmiu latach pracy na stanowisku referendarza sądowego wynagrodzenie zasadnicze podwyższa się do wysokości 75% wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego w stawce drugiej, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego, a po dalszych siedmiu latach pracy - do wysokości 75% wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego w stawce trzeciej, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego. Powód wskazał, że zgodnie z art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. z 2023r. poz. 217 ze zm., dalej jako: p.u.s.p.) podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Powód przedstawił wyliczenie należnego mu wynagrodzenia ustalonego na podstawie powołanych wyżej przepisów. Powód zarzucił, że błędnie ustalono mu wynagrodzenie na podstawie ustawy o budżetowej z 2021 r. i ustawy o budżetowej z 2022 r. Powód przytoczył wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2012 r. (I K 12) i stwierdził, że niedopuszczalne jest obniżenie w drodze normatywnej wysokości wynagrodzenie sędziów, z wyjątkiem sytuacji przekroczenia konstytucyjnego limitu zadłużenia.

W odpowiedzi na pozew pozwany Sąd Rejonowy w G. wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że wynagrodzenie powoda zostało ustalone oraz wypłacone w latach 2021 i 2022 w prawidłowej wysokości zgodnej z art. 151b §1 ustawy o ustroju sądów powszechnych oraz art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022. Pozwany podał, że brak podwyższenia wynagrodzenia za rok 2021 był związany z nadzwyczajną sytuacją powstałą w związku z rozprzestrzenianiem się epidemii Sars-CoV-2 i ogłoszeniem od 4 marca 2020r. stanu epidemii. Powołując się na orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego pozwany wskazał, że zasada ochrony praw nabytych nie zakazuje prawodawcy wprowadzania zmian w przepisach prawnych, nawet takich, które skutkowałyby pogorszeniem sytuacji adresatów prawa, o ile przemawia za tym inna wartość konstytucyjna, której w danych okolicznościach należy przyznać pierwszeństwo.

Zdaniem pozwanego art. 8 ust. 1 ustawy o budżetowej nie narusza zasady ochrony praw słusznie nabytych. Pozwany załączył do odpowiedzi na pozew wyliczenie różnic w wynagrodzeniu wypłaconym powodowi a wynagrodzeniem naliczonym bez uwzględnienia regulacji o budżetowych.

W piśmie z dnia 18 września 2023r. powód świadczył, że zgadza się z wyliczeniami pozwanego i rozszerzył żądanie stosownie do tych wyliczeń.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód S. K. jest referendarzem sądowym w Sądzie Rejonowym w G. od 20 marca 2017 r. Powód przez cały 2021 rok pozostawał w pierwszej stawce awansowej wraz z 6 % dodatkiem stażowym, a w 2022 roku pozostawał w pierwszej stawce awansowej wraz z 7% dodatkiem stażowym.

Okoliczności bezsporne

Wynagrodzenie zasadnicze powoda od dnia 1 stycznia 2020r. wynosiło 8622,47 zł miesięcznie, tj. 75% wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego w stawce pierwszej powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego. W 2021r. wynagrodzenie powoda również ustalono na ww. podstawie, z kolei od dnia 1 stycznia 2022r. wynagrodzenie powoda ustalono na 75% wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego w stawce pierwszej powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego, tj. w kwocie 8998,85 zł.

Dowód: pisma prezesa SR w G. z 7.01.2020r., z 14.01.2022r. w sprawie wynagrodzenia – akta osobowe powoda

Pracownikom zatrudnionym w Sądzie Rejonowym w G. wynagrodzenie za pracę wypłaca się raz w miesiącu z dołu do ostatniego dnia każdego miesiąca.

Okoliczność bezsporna

W okresie od stycznia 2021r. do grudnia 2022 r. różnica w wynagrodzeniu powoda należnym zgodnie z przepisami ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych a wynagrodzeniem faktycznie mu wypłaconym przez pozwaną wynosiła kwotę 14 609,19 zł brutto. W kwocie tej zawarto wynagrodzenie za okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2022r. wraz z dodatkiem stażowym.

Okoliczność bezsporna (wyliczenie różnicy w wynagrodzeniu powoda sporządzone przez stronę pozwaną – k. 75)

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny. Strony nie kwestionowały przeprowadzonych dowodów. Sąd również nie znalazł podstaw, aby podważać moc dowodową któregokolwiek z dowodów, które wzajemnie ze sobą korelowały i pozostawały wewnętrznie spójne. Rozstrzygnięcia wymagała natomiast kwestia prawna, czy „zamrożenie” wynagrodzenia powoda jako referendarza miało oparcie w obowiązujących przepisach.

Na wstępie wskazać należy, że zgodnie z art. 151b § 1 prawo o ustroju sądów powszechnych wynagrodzenie referendarza sądowego wynosi 75% wynagrodzenia zasadniczego w stawce pierwszej sędziego sądu rejonowego, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego. Po siedmiu latach pracy na stanowisku referendarza sądowego wynagrodzenie zasadnicze podwyższa się do wysokości 75% wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego w stawce drugiej, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego, a po dalszych siedmiu latach pracy - do wysokości 75% wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego w stawce trzeciej, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego. Na mocy art. 91 § 1c ustawy – prawo o ustroju sądów powszechnych podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 504, 1504 i 2461), z zastrzeżeniem § 1d. Z kolei tenże art. 91 § 1d stanowi, że jeżeli przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w § 1c, jest niższe od przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za drugi kwartał roku poprzedzającego - przyjmuje się podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w dotychczasowej wysokości. Regulacja ta miała zapobiegać realnemu zmniejszeniu wartości uposażenia w sytuacji, kiedy to przeciętne wynagrodzenie jest niższe, niż analogiczne, ogłoszone w roku poprzedzającym.

Ustawowa regulacja wynagrodzeń sędziowskich wynika z zasady niezawisłości sędziowskiej, a więc ma zapobiec wywieraniu jakiegokolwiek presji na pracę orzeczniczą sędziego. Sędzia nie jest wynagradzany, czy też premiovany w zależności od efektów swojej pracy, lecz za pełnienie urzędu jako takiego. Sędzia nie może kierować się przy orzekaniu perspektywą otrzymania dodatkowego wynagrodzenia, którego wysokość byłaby uzależniona od decyzji przełożonego. Sędziemu nie przysługuje także dodatkowe wynagrodzenie za pracę w wymiarze przekraczającym normy czasu pracy określone w Kodeksie pracy (por. K. Gonera, Status pracowniczy sędziego. Czy sędzia jest pracownikiem, w: R. Piotrowski (red.), Pozycja ustrojowa sędziego, Warszawa 2015, rozdział 5. Wynagrodzenie).

Obecny model kształtowania wynagrodzeń sędziów stanowi konsekwencję wejścia w życie ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 56, poz. 459). Jego istotę można sprowadzić do iloczynu przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale roku poprzedzającego i stosownego mnożnika. Wcześniej był to podlegający waloryzacji iloczyn kwoty bazowej i owego mnożnika. W nowej koncepcji ustawodawca przyjął więc nie waloryzację, lecz koncepcję progresywnego wynagrodzenia. Oczywiście pozostaje, że celem tych przepisów było uniezależnienie wysokości świadczeń od wahań koniunktury gospodarczej, w tym przejściowych trudności finansowych kraju.

Niesporne jest to, że od początku 2021 r. ustawodawca postępuje w sprzeczności z tak ustalonymi zasadami. Pierwszy wyłom stanowiło unormowanie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz.U. z 2020 r. poz. 2400). Wtedy to określono, że podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w 2021 r. stanowić będzie przeciętne miesięczne wynagrodzenie w drugim kwartale 2019 r., ogłaszane w trybie i na podstawie wcześniej przedstawionej. W kolejnych latach ustawodawca konsekwentnie odstępował od zasady wyrażonej w art. 91 § 1c p.u.s.p., ustalając w art. 8 ust. 1 ustawy dnia 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 (Dz.U. z 2022 r. poz. 2445), że podstawę kształtowania wynagrodzeń sędziów w roku 2022 przyjęte zostało przeciętne wynagrodzenie z drugiego kwartału roku 2020. Następnie w ustawie z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz.U. z 2022, poz. 2666), ustawodawca wskazał w art. 8 ust. 1, że w 2023 r. podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, stanowi kwota w wysokości 5 444,42 zł. Stało się tak w sytuacji, kiedy wartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w drugim kwartale 2022 r. wynosiła 6 156,25 zł (zob. komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 sierpnia 2022 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2022 r.).

Istnieje więc oczywista sprzeczność ustawowej regulacji z art. 91 § 1c p.u.s.p. a dwoma kolejnymi ustawami okołobudżetowymi dotyczącymi realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 i 2022, co w sposób oczywisty -na skutek związania wysokości wynagrodzenia referendarza z wynagrodzeniem sędziego w zw. z art. 151b § 1p. u.s.p.- wpływa na sytuację powoda. W pierwszej kolejności należało więc rozstrzygnąć tę kolizję.

Wprowadzając odstępstwa od systematycznego, corocznego kształtowania wynagrodzeń sędziowskich w oparciu o przeciętne wynagrodzenie z drugiego kwartału roku poprzedzającego, ustawodawca nie dokonał przy tym żadnej zmiany unormowania określonego w art. 91 § 1c p.u.s.p. ani też nie zawiesił formalnie jego mocy obowiązującej. W sytuacji wątpliwości dotyczącej mocy obowiązującej przepisów o sprzecznej treści, zawartych w aktach prawnych wydanych w różnym czasie i w wypadku, gdy przepisy późniejsze nie uchylają wcześniejszych, należy przyznać prymat przepisowi późniejszemu, zgodnie z zasadą *lex posterior derogat legi priori* (por. uchwałę SN z dnia 27 maja 1993 r., I PZP 12/03; wyroki SN: z dnia 12 kwietnia 1994 r., I PRN 12/94; z dnia 21 czerwca 1994 r., I PRN 38/94).

Podkreślić również należy, że ustawy okołobudżetowe są w systemie źródeł prawa aktami posiadającymi tożsamą moc, jak zwykle ustawy. Odmienne ich usytuowanie lub przypisanie im innego znaczenia, wymagałoby wyraźnej podstawy konstytucyjnej. Tym samym każda ustawa późniejsza może uchylić wcześniejszą, jak i ustanowić czasowe wyjątki od jej postanowień (por. orzeczenie TK z dnia 21 listopada 1994 r., K 4/94, OTK 1994 cz. II poz. 39).

Nie oznacza to jednak, iż norm wskazanych w ustawach okołobudżetowych, a które przewidują odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 91 § 1c p.u.s.p. nie można ocenić w kontekście zgodności z Konstytucją RP.

Wyjaśnić w tej kwestii wypada, iż Sąd nie powinien stosować przepisu, o ile w jego ocenie, nie jest on zgodny z Ustawą Zasadniczą. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury sędziowie są związani wyłącznie Konstytucją i ustawami, a wobec tego mogą odmówić zastosowania niekonstytucyjnego przepisu także, gdy zdarzenie miało miejsce w dacie jego obowiązywania. Z kolei odmowa zastosowania przepisu ustawy uznanego przez sąd za sprzeczny z Konstytucją nie narusza kompetencji Trybunału Konstytucyjnego (zob. m. in. wyrok NSA z dnia 16 października 2009 r. I OSK 52/09; czy też wyrok SN z dnia 4 lipca 2001 r., III ZP 12/01). Sąd ma nie tylko prawo, ale i obowiązek orzekania na podstawie przepisów, które mają swoje umocowanie w Ustawie Zasadniczej. Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, że „skoro Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej i jej przepisy stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej (art. 8 Konstytucji RP), zaś sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom (art. 178 ust. 1 Konstytucji RP), to istnieje możliwość samodzielnego dokonania przez sąd oceny zgodności przepisów ustawowych z Konstytucją na użytek rozpoznawanej sprawy. W tym przypadku nie chodzi więc o przeprowadzanie przez Sąd Najwyższy - "w zastępstwie" Trybunału Konstytucyjnego - oceny konstytucyjności przepisów ustawowych, lecz o "odmowę zastosowania" przepisów, które są niezgodne (zwłaszcza w sposób oczywisty) z przepisami (wzorcami) Konstytucji RP” (zob. wyrok SN z dnia 27 lipca 2016 r., III KRS 46/12).

Warto zauważyć, iż sędziowie to jedyna w Polsce grupa zawodowa, której wynagrodzenie reguluje bezpośrednio ustawa zasadnicza, tj. art. 178 ust. 2 Konstytucji RP, zgodnie z którym sędziom zapewnia się warunki pracy i wynagrodzenie odpowiadające godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków. Norma ta wielokrotnie była poddana analizie Trybunału Konstytucyjnego, który stwierdził w szczególności, że z uregulowań konstytucyjnych wynika nie tylko nakaz kształtowania przez ustawodawcę wynagrodzeń sędziów na poziomie korespondującym z ich godnością, ale ponadto zakaz ustanawiania takich przepisów, które nadawałyby wynagrodzeniom sędziowskim kształt kolidujący z zasadą godności urzędu, np. poprzez uznaniowe ustalanie wysokości wynagrodzenia poszczególnych sędziów przez władze administracyjne (zob. np. postanowienie TK z dnia 28 marca 2000 r., P 12/98, OTK 2000, Nr 2, poz. 67 oraz orzeczenie TK z dnia 14 marca 1995 r., K 13/94). Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny wskazał na kilka kryteriów oceny regulacji dotyczących wynagrodzeń sędziowskich. Po pierwsze, poziom wynagrodzenia sędziego powinien znacząco przekraczać poziom przeciętnej płacy w sferze budżetowej; po drugie, wynagrodzenia sędziów powinny wykazywać tendencję wzrostową, niemniejszą niż pozostałe wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej; po trzecie, wynagrodzenia sędziowskie powinny być szczególnie chronione oraz po czwarte, wynagrodzenia sędziów nie powinny być obniżane w drodze regulacji normatywnych (zob. wyroki TK z dnia: 4 października 2000 r., P 8/00,

OTK 2000, Nr 6, poz. 189; 18 lutego 2004 r., K 12/03, OTK-A 2004, Nr 2, poz. 8). Powyższe twierdzenia Trybunału pokazują, że niebezpiecznie wynagrodzenie sędziów musi podlegać szczególnym regulacji i szczególnej ochronie normatywnej. W przeciwnym wypadku istnieje ryzyko, że niezawisłość sędziowska nie będzie w sposób należyty zagwarantowana. Nie ulega zatem wątpliwości, że wynagrodzenie sędziów powinno być ukształtowane na takim poziomie, aby mogli oni skoncentrować się całkowicie na sprawowaniu swojego urzędu. Właśnie dlatego niezbędne jest zabezpieczenie ich właściwego statusu materialnego.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 12 grudnia 2012 r. (K 1/12, OTK-A 2012 Nr 11 poz. 134) zwracał uwagę, że sposób ustalania wynagrodzenia sędziego jako wartości systemowej nie może być uzależniony od decyzji jawiących się jako nacisk na sędziów. O ile art. 178 ust. 2 Konstytucji RP nie jest źródłem praw podmiotowych sędziów, jak wskazuje Trybunał, nie chodzi w nim bowiem o ochronę interesów konkretnych osób piastujących urzędy sędziowskie, lecz o zobowiązanie państwa do określonego działania – zapewnienia sędziom wynagrodzenia spełniającego określone warunki. Dlatego też władze ustawodawcza i wykonawcza mają obowiązek stworzenia stabilnego mechanizmu wynagradzania sędziów którego działania – bez zaistnienia szczególnie ważnych przyczyn – nie wolno zakłócać. W orzeczeniu tym Trybunał określił ponadto nieprzekraczalne „warunki brzegowe”, a więc granice wynagrodzenia odpowiadającego godności urzędu sędziego i zakresowi jego obowiązków, wskazując, że:

- wynagrodzenia sędziów powinny być kształtowane w sposób wykluczający jakąkolwiek uznaniowość – zarówno wobec całej tej grupy zawodowej – ze strony władzy wykonawczej, jak i w odniesieniu do poszczególnych sędziów, co do których niedopuszczalne jest uzależnianie jego wysokości od indywidualnej oceny ich pracy;
- wysokość wynagrodzenia sędziego, w tym rozpoczynającego karierę w zawodzie sędziowskim sędziego sądu rejonowego, powinna znacząco przewyższać wysokość przeciętnego wynagrodzenia w sferze budżetowej;
- wynagrodzenia sędziów powinny w dłuższym okresie czasu wykazywać tendencję wzrostową nie mniejszą niż przeciętne wynagrodzenie w sferze budżetowej; w trudnej sytuacji budżetu państwa wynagrodzenia sędziów powinny być bardziej – niż wynagrodzenia wszystkich innych funkcjonariuszy i pracowników sfery budżetowej – chronione przed nadmiernie niekorzystnymi zmianami;
- niedopuszczalne jest obniżenie w drodze normatywnej nominalnej wysokości wynagrodzenia sędziów, z wyjątkiem sytuacji, o której stanowi art. 216 ust. 5 Konstytucji (przekroczenie konstytucyjnego limitu zadłużenia);
- niedopuszczalne jest wybiórcze przerzucanie skutków niewydolności systemu finansów państwa na pewne grupy pracowników sfery budżetowej, zwłaszcza gdy równocześnie inne grupy zawodowe nie zostały owym „zamrożeniem” dotknięte, a nawet zagwarantowano im wzrost wynagrodzeń.

Trybunał podkreślił ponadto, że w demokratycznym państwie prawa, opartym na trójpodziale władz, nie jest dopuszczalne, by jedna z nich, była przez pozostałe władze osłabiana, co mogłoby w konsekwencji prowadzić do uzależnienia od pozostałych władz i obniżać jej autorytet. Wskazano w szczególności, że zamrożenie wynagrodzeń może być tolerowane tylko wyjątkowo, ze względu na inne wartości konstytucyjne, w szczególności, ze względu na trudności budżetowe państwa, jeżeli występuje w kontekście szerszego programu oszczędnościowego. Nie może w żadnym wypadku stać się ono systematyczną praktyką. Z uwagi na brak możliwości wykreowania sztywnych reguł, ocena ewentualnych kolejnych regulacji musi uwzględniać uwarunkowania społeczno-gospodarcze i cały kontekst normatywny.

Rozważając zatem zagadnienia szczegółowe Sąd wskazuje, iż w założeniach do budżetu państwa na rok 2021 przewidziano zamrożenie funduszu wynagrodzeń w jednostkach państwowej sfery budżetowej oraz pozostałych jednostkach sektora finansów publicznych. Jak uzasadniano, w związku z ówczesną sytuacją gospodarczą kraju, spowodowaną epidemią COVID-19, nastąpiła konieczność zamrożenia wynagrodzeń osób (w tym sędziów), dla których podstawę obliczenia wynagrodzenia stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Przy czym wskazano, że przepisy niniejszej ustawy spowodują „zamrożenie” systemowej waloryzacji wynagrodzeń sędziów tylko w roku 2021. Powyższa propozycja

miała mieścić się w ramach całości zmian związanych z „zamrożeniem” wielkości wynagrodzeń w sektorze finansów publicznych w celu zapewnienia równowagi budżetowej stanowiącej wartość konstytucyjną, od której zależy zdolność państwa do działania i wypełniania jego zadań.

Natomiast w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok 2022 wskazano, iż projekt przygotowany został z uwzględnieniem aktualnej sytuacji makroekonomicznej. Gospodarka ciągle odczuwa skutki wywołane wybuchem pandemii COVID-19 w 2020 r. Jednakże, wraz z łagodzeniem ograniczeń, powraca już na ścieżkę wzrostu. Najnowsze szacunki GUS dotyczące Produktu krajowego za II kwartał 2021 r. wskazują na wzrost w ujęciu realnym o 10,9% rok do roku, wobec spadku o 8,3% w analogicznym okresie 2020 r. Według prognoz służących do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2022 w 2021 r. zwiększy się o 4,9% (po spadku o 2,7% rok wcześniej), a w przyszłym roku tempo jego wzrostu wyniesie 4,6%.

Mogłoby się więc wydawać, że zagrożenia związane z sytuacją pandemiczną, rzutującą przecież istotnie na warunki społeczno-gospodarcze, stanowią wystarczające uzasadnienie dla podjętych działań oszczędnościowych, np. dotyczących płac w sferze budżetowej. W przekonaniu Sądu jednak samo gołosłowne, lakoniczne powoływanie się na stan pandemiczny nie uzasadnia odejścia od reguł wyrażonych w p.u.s.p. Przy tym nie zachodzą żadne okoliczności zezwalające ustawodawcy na modyfikację zasady określania wynagrodzeń sędziowskich za pomocą regulacji ustaw okolobudżetowych. Sytuację finansową państwa przedstawianą przez władze państwowe określono jako bardzo dobrą, zaś ustawodawca nie wyjaśnił właściwie powodów ingerencji w zasadę określoną w art. 91c p.u.s.p.

Poza tym, w ocenie Sądu, nie spełniona została żadna przesłanka uprawniająca do zamrożenia wynagrodzeń sędziowskich, które to przesłanki wskazano w przywoływanym wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2012 r. Po pierwsze – same założenia budżetowe i ich uzasadnienie, zwłaszcza dotyczące wartości deficytu, nie wypełniają hipotezy wskazanej w art. 216 ust. 5 konstytucji RP. Sytuacja gospodarcza w roku 2021 nie była na tyle niekorzystna, aby poczynić oszczędności kosztem określonych grup zawodowych. Nie była to również sytuacja wyjątkowa, gdyż zamrożenie wynagrodzeń nastąpiło po raz kolejny. Nawet jeżeli warunkowo przyjąć wyjątkowość takiego posunięcia ograniczając się do roku 2021, tak w żadnej mierze nie ustawodawca nie uzasadnił ekonomicznej potrzeby zamrożenia wynagrodzeń sędziowskich. Z oficjalnych danych rządowych jasno wynikało, że polska gospodarka rozwijała się dynamicznie do wybuchu pandemii. W efekcie pandemicznego kryzysu po raz pierwszy od początku transformacji zanotowano spadek PKB (o 2% w 2020 r.). Natomiast rok 2021 przyniósł szybką odbudowę – PKB wzrósł o 6,9%, najszybciej od 2007 r. (por. Sytuacja gospodarcza polski – opracowanie Ministerstwa Rozwoju i Technologii, wg. danych dostępnych na dzień 9 sierpnia 2023 r.).

Warto w tym miejscu podnieść, że obniżeniu wynagrodzenia sędziów towarzyszył wzrost płac przedstawicieli władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej (na skalę przekraczającą znacznie koszty regulacji płacy wspomnianej grupy zawodowej). Tytułem przykładu należy wskazać, że na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 2164) zwiększono wysokość wynagrodzenia m.in.: Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu, Prezesa Rady Ministrów, Wiceprezesa Rady Ministrów, Wicemarszałka Sejmu, Wicemarszałka Senatu, Wiceprezesa Rady Ministrów, ministrów, wiceministrów, Prezesa NIK, Prezesa IPN. Zwiększeniu uległo również wynagrodzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Z kolei zgodnie z dyspozycją art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1834) wynagrodzenie Prezydenta składa się obecnie z wynagrodzenia zasadniczego odpowiadającego 9,8-krotności kwoty bazowej oraz dodatku funkcyjnego odpowiadającego 4,2-krotności kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa, z tym że kwota bazowa jest corocznie waloryzowana o wzrost wynagrodzeń na dany rok budżetowy w stosunku do roku poprzedniego (średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń)”, co oznacza wzrost wynagrodzenia Prezydenta o ok. 40%.

Podwyżkom osób zajmujących najważniejsze stanowiska państwowe towarzyszyły również podwyżki wynagrodzenia na rzecz innych grup zawodowych, m. in. podwyższenie od dnia 1 lipca 2021 r. współczynników pracy osób zatrudnionych w służbie zdrowia w myśl przepisów ustawy o zmianie ustawy o sposobie ustalania najniższego

wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 maja 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1104). Zgodnie z powołaną ustawą nastąpiły podwyżki wynagrodzenia zasadniczego tych pracowników medycznych, którzy zarabiają mniej niż najniższe wynagrodzenie zasadnicze. Wcześniej natomiast, bo we wrześniu 2020 r., na mocy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1491) podwyżkę minimalnego wynagrodzenia ustalono dla nauczycieli.

Rzekome ograniczenia budżetowe nie przeszkodziły w przyjęciu blisko trzy miesiące przed ustawą o budżecie rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw, która zmieniła ustawę z dnia 21 listopada 2021 r. o pracownikach samorządowych (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1282). Ustawa nowelizująca i nowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1960) weszły już w życie z dniem 1 listopada 2021 r. Ze wskazaną datą weszły w życie istotne zmiany dotyczące wynagrodzeń osób wchodzących w skład organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego oraz diet radnych, które w sposób istotny zwiększyły wartość ich uposażeń. Minimalne wynagrodzenie ww. osób nie może być niższe niż 80% maksymalnego wynagrodzenia określonego dla poszczególnych stanowisk w przepisach wydanych na podstawie art. 37 ust. 1 tejże ustawy. Ustalono przy tym, że maksymalne wynagrodzenie na danym stanowisku stanowi suma maksymalnego poziomu wynagrodzenia zasadniczego oraz maksymalnego poziomu dodatku funkcyjnego, a w przypadku wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), starostów oraz marszałków województwa także kwoty dodatku. Po drugie podniesiono poziom maksymalnego wynagrodzenia ww. osób decydując, że nie może ono przekroczyć w okresie miesiąca 11,2-krotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 110, poz. 1255 z zm.). Przed nowelizacją maksymalny poziom nie mógł przekroczyć 7-krotności kwoty bazowej. W ustawie budżetowej na rok 2021 kwota ta została określona na poziomie 1 789,42 zł. Oznacza to wzrost maksymalnego wynagrodzenia o 60% z 12.525,94 zł na 20.041,50 zł. Konsekwencją powyższych zmian ustawowych jest wydanie przez Radę Ministrów rozporządzenia z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych. Weszło ono w życie, podobnie jak ustawa nowelizująca, z dniem 1 listopada 2021 r. Określa ono maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego (kwota w złotych) wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), starostów i marszałków województwa oraz maksymalny poziom dodatku funkcyjnego (kwota w złotych). Przykładowo dla wójta czy burmistrza w gminie do 15 000 mieszkańców określono maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego na poziomie 10 250 zł, zaś maksymalny poziom dodatku funkcyjnego na poziomie 3 150 zł.

W latach 2021-2022 kontynuowano ponadto płatność tzw. 13 emerytur, w oparciu o rozwiązanie przyjęte ustawą z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz.U. z 2020 r. poz. 321 z zm.). Co więcej, kontynuowano rozwiązanie dotyczące tzw. 14 emerytur w oparciu o ustawę z dnia 26 maja 2022 r. o kolejnym w 2022 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytur i rencistów (Dz.U. z 2022 r. poz. 1358). Jak wynika z oficjalnych danych rządowych koszt 13 i 14 emerytur w 2022 r. wyniósł prawie 25 mld złotych, niezależnie od kosztów wynikających z ustawowej waloryzacji rent i emerytur.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Z nakazu równego traktowania wynika zakaz wprowadzania różnicowań o nieuzasadnionym charakterze. Skoro ustawodawca zdecydował się na modyfikacje wynagrodzeń płac sędziów, zdaniem Sądu analogiczne rozwiązania powinny dotyczyć władzy ustawodawczej i wykonawczej, w przeciwnym wypadku dochodzi do dyskryminacji i naruszenia zasady równego traktowania podmiotów podobnych. Każde odstępstwo od zasady równego traktowania powinno znajdować swoje uzasadnienie w odpowiedniej argumentacji natury konstytucyjnej. Z kolei dyskryminacja oznacza nienadające się do zaakceptowania tworzenie różnych norm prawnych dla podmiotów prawa, które powinny być zaliczone do tej samej klasy (kategorii), albo nierówne traktowanie podobnych podmiotów prawa w indywidualnych przypadkach, gdy różnicowanie nie znajduje podstaw w normach prawnych. Co więcej, ingerencja ustawodawcy może jednak nastąpić tylko wówczas, gdy przemawiają za tym szczególnie istotne wartości konstytucyjne. Do takich zalicza TK m.in. konieczność ochrony równowagi

budżetowej (zob. wyroki TK z dnia: 20 stycznia 2010 r., K 6/09; 12 grudnia 2012 r., K 1/12), a które tylko pozornie stanowiły uzasadnienie do ukształtowania wynagrodzeń sędziów w sposób odmienny od zasad określonych w p.u.s.p. Ustawodawca natomiast posługuje się nimi nierzetelnie, niekonsekwentnie i wybiórczo. Z jednej bowiem strony odchodzi od ukształtowanych zasad ustalania płac tej grupy, by podnosić uposażenia innym grupom lub przyznawać dodatkowe świadczenia innym osobom. Ponadto prawodawca z wyjątku uczynił regułą, gdyż ustawowe obniżenie wynagrodzenia sędziów nastąpiło w trzech kolejnych latach, a zatem dowodzą wprowadzenia stałej, niczym nieopartej praktyki zamrażania wynagrodzeń sędziowskich.

Sąd Rejonowy wskazuje ponadto, iż wprowadzone regulacje naruszają wynikającą z istoty demokratycznego państwa prawnego zasadę ochrony zaufania jednostki do państwa i stanowionego prawa oraz zasadę ochrony praw słusznie nabytych, a więc naruszają art. 2 Konstytucji RP. Zgodnie z tym przepisem Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Już usytuowanie tej klauzuli w normach konstytucyjnych nakazuje jej przyznać wysoki prymat i miejsce.

Istotne jest, że z zasady państwa prawnego wyprowadzono zasady pochodne. Jedną z nich stanowi zasada ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Zasada ta ma więc podstawowe znaczenie dla normatywnej treści klauzuli państwa prawnego i stanowi podstawę obowiązywania innych zasad konstytucyjnych. Zasada zaufania uznana została za fundament państwa prawnego. Według Trybunału Konstytucyjnego zasada zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, nazywana także zasadą lojalności państwa względem obywateli, jest jedną z najważniejszych zasad pochodnych, wynikających z zasady demokratycznego państwa prawnego (zob. np. wyrok TK z dnia 20 grudnia 1999 r., K 4/99). Wykazuje ona pewne podobieństwo do znanej z prawa prywatnego i prawa międzynarodowego zasady dotrzymywania umów, a równocześnie „w ustrojach demokratycznych stanowi wykładnik roli państwa i oparcie dla wszystkich stosunków między nim a obywatelami” (tak M. Wyrzykowski, Uwaga do art. 1, s. 35; wyrok TK z dnia 19 listopada 2008 r., KP 2/08, OTK-A 2008, Nr 9, poz.157).

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego: „W dotychczasowym orzecznictwie TK ugruntowane zostało stanowisko, iż art. 2 Konstytucji obejmuje również zasadę ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Jest ona – jak podkreślano we wcześniejszych orzeczeniach – oczywistą cechą demokratycznego państwa prawnego, bowiem "demokratyczne państwo prawne oznacza państwo, w którym chroni się zaufanie do państwa i stanowionego przez nie prawa". Zasada ta oznacza przede wszystkim konieczność ochrony i respektowania praw słusznie nabytych i ochrony interesów w toku (por. m.in. orzeczenie TK z dnia 2 marca 1993 r., K 9/92, OTK 1993, Nr 1, poz. 6), ale obejmuje jednocześnie zakaz tworzenia przez ustawodawcę takich konstrukcji normatywnych, które są niewykonalne, stanowią złudzenie prawa i w konsekwencji jedynie pozór ochrony tych interesów majątkowych, które są funkcjonalnie związane z treścią ustanowionego prawa podmiotowego” (wyrok z dnia 19 grudnia 2002 r., K 33/02, OTK-A 2002, Nr 7, poz. 97). Tezy powyższe zostały wielokrotnie powtórzone pod rządami obowiązującej Konstytucji RP (zob. m. in. wyroki TK z dnia: 25 listopada 1997 r., K 26/97, OTK 1997, Nr 5–6, poz. 64; 13 kwietnia 1999 r., K 36/98, OTK 1999, Nr 3, poz. 40). Co więcej, ingerencja ustawodawcy może jednak nastąpić tylko wówczas, gdy przemawiają za tym szczególnie istotne wartości konstytucyjne. Do takich zalicza TK m.in. konieczność ochrony równowagi budżetowej (zob. wyroki TK z: 20 stycznia 2010 r., K 6/09; 12 grudnia 2012 r., K 1/12), a której to przesłanki zabrakło w przypadku kształtowania wynagrodzeń sędziowskich w sposób odmienny od reguły przyjętej w art. 91§ 1c p.u.s.p.

Sąd nie zgadza się z uzasadnieniem strony pozwanej, iż brak podwyższenia wynagrodzenia za 2021r. i 2022r. był związany z nadzwyczajną sytuacją powstałą w związku z rozprzestrzenieniem się epidemii Sars-CoV-2. Sąd nie neguje nadzwyczajności sytuacji powstałej w związku z rozprzestrzenieniem się epidemii i ogłoszeniem od 4 marca 2020r. stanu epidemii, niemniej nie można zgodzić się, że wystąpienie stanu epidemii uzasadnia samo przez się dokonanie zmian w systemie wynagrodzeń sędziowskich w drodze ustaw epizodycznych i to w sposób niezgodny z Konstytucją RP, w braku zagrożenia przekroczenia konstytucyjnego limitu zadłużenia, o którym mowa w art.216 ust.5 Konstytucji RP.

Przyjmując wprost oficjalne wskaźniki ogłaszane przez Ministra Finansów danych o zadłużeniu zgodnie z art.38 ustawy o finansach publicznych kwota państwowego długu publicznego wyniosła

w 2020r. 43,6% (vide obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 22 maja 2020 r. w sprawie ogłoszenia kwot, o których mowa w art. 38 i art. 38a ustawy o finansach publicznych), w 2021r. 47,8 % (vide obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 24 maja 2021 r. w sprawie ogłoszenia kwot, o których mowa w art. 38 i art. 38a ustawy o finansach publicznych), w 2022r. 43,8% (vide obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie ogłoszenia kwot, o których mowa w art. 38 i art. 38a ustawy o finansach publicznych), nie ma mowy o zagrożeniu przekroczenia konstytucyjnego limitu zadłużenia.

Sam fakt epidemii nie może stanowić samodzielnej podstawy do „zamrożenia” płac sędziowskich, jeśli za tym faktem nie podąża trudna sytuacja finansowa państwa, zagrażająca równowadze budżetowej (zaznaczenia przy tym wymaga, iż musi być to sytuacja nie tylko trudna, ale i zagrażająca równowadze budżetowej), a nawet w takiej sytuacji nie należy przypominać, iż jak wskazał TK „w trudnej sytuacji budżetu państwa wynagrodzenia sędziów powinny być bardziej – niż wynagrodzenia wszystkich innych funkcjonariuszy i pracowników sfery budżetowej – chronione przed nadmiernie niekorzystnymi zmianami”. W konsekwencji, nawet jeśli przyjąć, iż takowa trudna sytuacja budżetu państwa w związku z rozprzestrzenianiem się epidemii wystąpiła, to właśnie wynagrodzenia sędziów powinny być w tej sytuacji bardziej chronione przed nadmiernie niekorzystnymi zmianami, czego jednak nie uczyniono. Takie same argumenty należy podnieść w stosunku do argumentów pozwanego odnośnie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie.

Oceniając zatem art. 12 ust. 1 ustawy o budżecie na rok 2021 r. i art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o budżecie na rok 2022 przez pryzmat zgodności z Konstytucją, Sąd Rejonowy staje na stanowisku, iż przepisy te pozostają sprzeczne z Ustawą Zasadniczą, w tym w szczególności z art. 2, art. 32 ust. 1 oraz art. 178 ust. 2 Konstytucji RP i zasadna staje się odmowa zastosowania ww. unormowań. Sąd jednocześnie z całą mocą podkreśla, iż odmowa zastosowania w sprawie przepisu niezgodnego z konstytucją jest nie tylko prawem ale i obowiązkiem sądu. Zapatrywanie pozwanego, iż Sąd powinien zastosować przepis ustawy późniejszej byłoby słuszne, gdyby obie regulacje były zgodne z Konstytucją RP.

Mając na uwadze powyższe rozważania, żądanie powoda podlegało uwzględnieniu, Sąd odmówił zastosowania art. 12 ust. 1 ustawy o budżecie z 2021 r. oraz art. 8 ust. 1 ustawy o budżecie z 2022 r., które są niezgodne z Konstytucją RP i ustalił wynagrodzenie w oparciu o art. 151b § 1p. u.s.p. i art. 91 § 1c p.u.s.p.

Wynagrodzenie należne na rzecz powoda stanowiło różnicę między wynagrodzeniem wypłaconym za wskazany okres a wynagrodzeniem ustalonym na podstawie przepisów p.u.s.p. zgodnie z niekwestionowanymi wyliczeniami przedstawionym przez stronę pozwaną. Wobec tego w punkcie I wyroku Sąd zasądził kwotę 14 609,19 zł tytułem wyrównania wynagrodzenia za okres od stycznia 2021 r. do grudnia 2022 r.

O odsetkach ustawowych orzeczono w myśl art. 481 k.c. w zw. z art. 300 k.p. mając na względzie faktycznie wypłacone przez pracodawcę zaniżone wynagrodzenie w poszczególnych miesiącach oraz fakt, że data wymagalności wynagrodzenia miesięcznego przypadła na pierwszy dzień kolejnego miesiąca.

O kosztach procesu z odsetkami orzeczono w punkcie II wyroku na podstawie art. 98 §1,1¹,3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Sąd zatem nałożył na pozwanego obowiązek zwrotu kosztów procesu poniesionych przez powoda, na które składało się wynagrodzenie ustanowione w sprawie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 2700 zł. Wynagrodzenie pełnomocnika w osobie radcy prawnego ustalono na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 z późn. zm.).

O nieuiszczonych kosztach sądowych orzeczono w punkcie III wyroku na podstawie art. 97 i 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 623 ze zm.). Obie strony procesu były z mocy prawa zwolnione od ponoszenia kosztów sądowych (art. 94 i art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy), a zatem w tej sytuacji brak jest podstaw do obciążania którejkolwiek ze stron tymi kosztami, które musiał w związku z tym ponieść Skarb Państwa.

Natomiast w punkcie IV orzeczenia Sąd nadał wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie kwoty 9 449,68 zł. Zgodnie bowiem z art. 477² § 1 k.p.c. zasądzając należność pracownika w sprawach z zakresu prawa pracy, Sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności w części nie przekraczającej pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika.

SSR Iwona Wiśniewska